

AVENÇ

dels ANNALS de la

Societat Catalana d'Estudis Polítics, Econòmics i Socials

Any I

Buenos Aires, febrer del 1943

Nº 4

Les dades que millor reflecteixen la importància de la nostra indústria són aquelles que es refereixen a la valor de la seva producció anual (*). Una estadística de la Cambra de la Indústria de Barcelona, d'anys enrera, assigna a la producció industrial catalana un valor de 5.294 milions de pessetes, quantitat que es descomponia, per grups d'indústries, en la forma següent: indústries de l'alimentació, 495 milions; tèxtils i de vestuari, 2.998; pètries i mineres, 266; metal·lúrgiques, 430; de la fusta, 254; químiques, 162; de la cel·lulosa, cel·luloide i cautxú, 175; locomoció, 159; serveis públics, 355.

Creiem, però, que amb el nivell actual de preus, aquesta valoració resulta major que la real, sobre tot en allò que es refereix a la indústria tèxtil. Sense oblidar que són força nombroses les indústries que en els darrers anys han augmentat considerablement de volum, així com les de nova creació. Estimem, però, que hom pot calcular el valor de la producció industrial catalana en uns 4.000 milions de pessetes.

Entre les indústries, la més important és la tèxtil, i entre les tèxtils, la cotonera, que compta com a element de treball amb 2.200.000 fusos i 66.600 telers, ocupa uns 110.000 obrers (una bona part dels quals són dones) i importa uns 90 milions de quilos de cotó amb un valor total de 250 milions de pessetes.

Segueix en importància la indústria llanera, amb 270.000 fusos, 6.300 telers i 27.000 obrers. Vénen després les del cànem, lli i jute, amb 45.000 fusos, 3.000 telers i 7.400 obrers; i la de la seda amb 2.000 telers i uns 3000 obrers. Dintre el grup de les tèxtils, cal esmentar la de gè-

ESTADÍSTICA INDUSTRIAL DE CATALUNYA

neres de punt, en la qual treballen uns 18.000 obrers, encara que en ella, com també en menor escala en el ram de teixits, té força importància la indústria domèstica, bona part de la qual no resta inclosa, per dificultats estadístiques, en les xifres del cens obrer.

Les indústries metal·lúrgiques formen el grup en què, després de les tèxtils, treballen més obrers: 35.000. Reflecteix també la importància d'aqueixa indústria el volum de la primera matèria que necessita: Catalunya rep unes 150 mil tones de ferro i acer, amb un valor total de 40.000.000 de pessetes.

El nombre d'obrers ocupats en els altres grups d'indústries és el següent: Indústria de la fusta, 21.000, dels quals uns 6.000 corresponen a la suro-tapera; indústries pètries i mineres, 19.000; indústries de l'alimentació, 13 mil, dels quals 2.500 pertanyen a la indústria farinera; indústries de paper, cel·luloide i cautxú, 13.500; indústries del cuir, "curtits" i calçat, 10.000; indústries químiques, 8.000; indústries de la locomoció, 12.500; serveis públics, 7.600.

Segons aquesta estadística, que transcrivim perquè la distribució per indústries deixa veure la importància relativa de cadascuna d'elles, el nombre d'obrers puja a 302.000; però aquesta xifra és indubtablement inferior a la veritable, com ho demostren altres estadístiques: la dels obrers inscrits en el cens del retir obrer a Catalunya i Balears, que s'eleva a 534.400; la de la secció provincial d'estadística, amb un total de 455 mil obrers, dels quals 292.200 són homes i 162.800, dones; i unes taules de la Direcció General del Treball i Acció Social, que donen com a nombre d'obrers el de 406.271,

dels quals 211.658 són obrers especialitzats amb ofici propi, 106 mil dones, 45.407 peons o manobres, i la resta aprenents.

La importància de la indústria catalana també ve reflectida per la força motriu consumida. Hom calcula la potència utilitzada en uns 489.000 H.P., dels quals 144.000 corresponen a l'energia tèrmica i 375.000 a la potència hidràulica. Per a la primera, ultra la producció local de carbó --que en el decenni 1920-1930 donà la mitjana d'unes 100.000 tones anuals--, entraren a Catalunya més d'un milió de tones, la meitat aproximadament arribada per cabotatge i l'altra procedent de l'estranger, amb un valor total de 36 milions de pessetes. De més a més, Catalunya importa una mitjana anual de 80 mil tones de petroli i olis minerals, per valor de 30 milions de

pessetes. Quant a la potència hidràulica, que té els seus màxims aprofitaments en els rius Segre, Noguera Pallaresa i Flamisell, dels 375.000 cavalls, que hom utilitza, 312.000 són destinats a la producció d'energia elèctrica, la qual després és transformada novament a les fàbriques en energia mecànica, i 63.000 són aprofitats directament per a fins industrials.

Veiem, doncs, que tant les xifres de la producció com les del nombre d'obrers ocupats i energia consumida, palesen la importància de la indústria catalana.

CARLES PI I SUNYER.

(*) Les dades que s'indiquen en aquest treball són totes elles anteriors al 1930.

D o c u m e n t s

LA DECLARACIO DE RIO DE JANEIRO SOBRE ELS PRINCIPIS BASICS DE DRET INTERNACIONAL. - Perquè el

considerem de gran interès, publiquem el text de la Declaració per a reafirmar els principis fonamentals del Dret Internacional, segons ho consignen les actes del Comitè Jurídic Internacional que ha publicat fa poc la Unió Panamericana. Aquesta declaració fou redactada per iniciativa de la Conferència Consultiva de Ministres d'Afers Estrangers realitzada ara ha fet un any a la capital carioca.

Per manca d'espai deixem de publicar les "consideracions", primera part del document.

Declaració. - Les Repúbliques Americanes resolen reafirmar de la manera més solemne els següents principis, que estimen fonamentals en les relacions dels Estats entre ells i essencials per al manteniment de la pau i la justícia en l'ordre internacional, i declaren:

1er. - Es principi bàsic de dret internacional que hi ha certes normes generals de conducta que estan per damunt de la voluntat de cada Estat.

Aquestes normes tenen origen en la llei moral, que es tradició dels Estats cristians i que, durant el segle XIXè arribaren a ésser igualment reconegudes per Estats no cristians com a regles de conducta internacional.

No hi ha distinció entre la llei moral que regeix per als individus i la que regeix per a les nacions. La norma de conducta entre les nacions i els homes és la mateixa. El progrés del dret internacional ha de caracteritzar-se per la gradual extensió a les nacions dels deures obligatoris entre els individus. Per tant, cap nació no pot pretendre's exempta de l'observança d'aquesta llei moral, sota pretext de supremacia política, econòmica o racial, o d'una cultura nacional pròpia que cregui inherent i superior a la dels altres Estats.

2on. - El respecte de la personalitat, sobirania i independència de cada Estat constitueix la base de l'ordre internacional, tal com en la vida individual el respecte mutu constitueix l'essència de la democràcia.

Per tant, cap Estat no podrà intervenir en els afers interns o externs dels altres.

La política del "bon veïnatge" és una expressió del respecte degut als drets fonamentals dels Estats.

3er. - Els Estats són jurídicament iguals, en el sentit que tenen els mateixos drets fonamentals. Aquesta igualtat depèn de l'existència de l'Estat com a persona de dret internacional i no de la força de què disposi per a imposar-la o mantenir-la. Així mateix aquesta igualtat jurídica és independent de l'extensió territorial i del grau de progrés material de cada Estat.

Per tant, cap Estat no podrà ésser obligat d'acceptar innovacions en les regles de dret, ja siguin de caràcter polític o econòmic.

4art. - La bona fe, que és un principi sagrat de dret internacional, ha de regir les relacions dels Estats ells amb ells. La confiança mútua en la paraula donada és essencial per a la cooperació pacífica entre els Estats. Els tractats signats lliurement i voluntària cal que siguin complits amb fidelitat.

Cal examinar aquells tractats que, en virtut de noves circumstàncies, admetin alguna reforma que tendeixi a millorar o a perfeccionar les relacions entre els Estats contractants. Els tractats han de tenir el caràcter de pactes públics i no és lícita l'existència d'acords o enteses secretes entre Estats.

5è. - És il·lícit i il·legal l'ús de la força entre els Estats i cap d'ells no pot fer-se justícia per ell mateix ni imposar demandes amb procediments violents. La guerra com a instrument de política nacional resta prosaïta.

Per tant, no són vàlides ni reconegudes com a lícites en cap grau les conquestes, ocupacions o transferències territorials efectuades per la força o per altres mitjans de coacció efectiva. Així mateix, els tractats o els acords signats sota violència o una altra forma de coacció no són considerats obligatoris entre les parts ni amb relació a tercers Estats.

6è. - Toxes les divergències o controvèrsies entre Estats, qualsevol que sigui llur naturalesa o origen, han de solucionar-se mitjançant procediments pacífics, d'acord a les disposicions contingudes en les convencions, tractats o acords existents, y sobre la

base de principis reconeguts en el dret internacional.

Quan dos o més Estats en divergència no arriben a un acord pacífic, són procedents els bons oficis o la mediació d'altres Estats prop de les parts litigants. Aquests bons oficis o mediació constitueixen una acció amigable en interès del dret i de la justícia.

Quan siguin insuficients aquestes o altres mesures, procedeix la consulta entre Estats per tal de formular una recomanació col·lectiva o bé intentar novament la intervenció amigable.

Les fonts de doctrina. - El paràgraf 1er. de la Declaració extreu la seva doctrina de la declaració de principis de Lima de 1938; del vot sobre manteniment de les activitats internacionals dins de la moral cristiana, aprovat a Panamà l'any 1939; y del que es feu sobre el manteniment de la pau i la unió entre les repúbliques del continent en la Conferència de L'Havana, 1940.

La declaració de principis sobre solidaritat americana, emesa a Buenos Aires l'any 1936; l'article 8 de la convenció sobre drets i deures dels Estats, aprovada a Montevideo l'any 1933, i el protocol addicional relatiu a no intervenció, aprovat a Buenos Aires el 1939, serveixen de fonament al segon punt.

La convenció de Montevideo ja esmentada, la declaració de Lima i la que es va fer l'any 1942 a Rio de Janeiro sobre política de bon veïnatge, constitueixen la doctrina del 3er. punt.

Al paràgraf 4art. li serveixen de fonts la declaració de Lima, la de Rio i la declaració del Secretari d'Estat Cordell Hull formulada a Washington el 16 de juliol de 1937. Ultra això, l'article 19 del pacte de la Societat de les Nacions.

El 5è. s'inspira en la declaració Washington del 3 d'agost de 1932; en el pacte antibèl·lic de Rio de Janeiro (Saavedra-Lamas) de 1933; en l'article 11 sobre drets i deures de Montevideo 1933; el pacte Kellogg-Briand; l'article 3 de la declaració de Buenos Aires, 1936.

Finalment, serveixen de fonts a l'art. 6è. les ja esmentades declaracions de drets i deures de Montevideo article 10; la de solidaritat de Buenos Aires, en els seus punts 2 i 3; els pactes Kellogg-Briand i antibèl·lic ja esmentats, així com la declaració de Lima.

La relació d'aquestes fonts de doctrina és deguda a un treball del professor Charles G. Fenwick, delegat de la Unió al Comité Jurídic Internacional.

L L I B R E S"La reconstrucció del comerç mundial"-

Cada vegada que ens acostem més a la fi de la lluita actual, els problemes de la postguerra adquireixen major relleu. I, per tant, major interès. És molt natural que sigui així, per tal com llur agudesa i l'experiència del que s'esdevingué al final de l'anomenada Guerra Europea, en què l'empirisme comanda, aconsellen de preocupar-se amb temps, amb mètode i amb bona voluntat de l'estudi i del planejament del futur endegament de la vida internacional que ha de venir, en tots els seus aspectes, per tal com els lineaments d'aquesta han d'afectar directament i intensament la vida interna de tots els països de la terra.

A base de les investigacions que van servir d'element de treball a la Conferència d'Estudis Internacionals celebrada a Bergen el 27 d'agost del 1939, J. B. Condliffe, professor d'Economia de la Universitat de Califòrnia, ha redactat una obra molt important relativa a l'esdevenidor del comerç internacional, la versió espanyola de la qual ha estat editada a Buenos Aires sota el títol de La reconstrucción del comercio mundial.

L'autor, després d'analitzar els fonaments de la política econòmica, la desintegració de l'economia mundial i les causes de la catàstrofe en el període 1919-1939 --que ell anomena d'interguerra--, després d'estudiar els sistemes regulats i no regulats de comerç internacional, les complicacions darrerament introduïdes en les tarifes aranzelàries, la política dels contingents, la de divises, la diplomàcia comercial, els límits del regionalisme i els nous aspectes de l'organització internacional (desenvolupament i financiació de les empreses internacionals, control internacional de la producció, dilema de la planificació), exposa molt lucidament els principis en què hauria de fonamentar-se la futura cooperació econòmica, i arriba a la conclusió que, sense una seguretat col·lectiva efectiva, sense un general assentament polític establert --que és tant com dir: si no hi ha una pau recolzada en l'esforç comú, perllongat i laboriós, fruit d'una victòria real --, cap sistema durador i eficient

de cooperació econòmica i financera no podrà sostenir-se. "La pau i la prosperitat --conclou l'autor-- no poden ésser ateses per una mera fórmula. Cal considerar seriosament els problemes, no n'hi ha prou amb tractar de resoldre'ls amb la màgia dels mots i amb els bons anhels. Si el món ha de gaudir de pau i de prosperitat, ha de crear-les de bell nou, any rera any, tal com s'ha vist obligat a fer amb la llibertat".

P. M. i P.

SEGONA LLISTA D'ADHESIONS
REBUDES A LA S.C.E.P.E.S.

Socis Numeraris:

Ventura Sureda, J
Coromines, Ernest
Vilarrubia, Josep M.
Franquesa, Lluís
Barba, Eduard

Corresponsals:

Maañón López, José F

Patrocinadors:

Massó, Francesc
Mestres, Artur

ASSEMBLEA DE CONSTITUCIO

Enllestits els treballs preliminar d'estructuració, coordinació, pla de comunicacions, etc., la Comissió Organitzadora de la S.C.E.P.E.S. ha decidit convocar l'Assemblea de Constitució dintre el propinent mes d'abril.

Oportunament seran cursades les invitacions a tots els qui s'han adherit a la Societat Catalana.

LES PUBLICACIONS CATALANES
D'AMERICA I LA S.C.E.P.E.S.

Anotem, i ho agraïm, que gairebé totes les publicacions catalanes d'Amèrica s'han fet ressò de l'aparició de l'AVENÇ.

També han estat reproduïts alguns dels nostres treballs. Els uns n'han citat la procedència i els altres no. De tota manera, gràcies a tots.

Tota la correspondència a QUINTINO BOCAYUVA 241 - B (Buenos Aires).